

Kompendium produktvalg

Innhold

Kapasitetsutnyttelse.....	1
Formler	2

Formål: Komme fram til de produktene som gjør det totale dekningsbidraget størst mulig.

Forutsetninger:

- Kapasiteten er gitt og de faste kostnadene blir ikke påvirket av hvilke kombinasjoner av produkter en velger.
- De variable kostnadene er proporsjonale.

Valg av optimal produktkombinasjon er avhengig av om bedriften har:

- Ledig kapasitet
- En knapp faktor (flaskehals)
- To eller flere knappe faktorer (ser bort fra to eller flere på vgs.)

Ved **ledig kapasitet** satser vi på alle produkter som gir positivt dekningsbidrag

En knapp faktor eller flaskehals er en faktor som setter en grense for hvor mange enheter det er mulig å produsere/selge.

Det lønner seg å satse på det produktet som gir høyest dekningsbidrag per enhet av den knappe faktoren. Dette vil også gi det største totale dekningsbidraget.

$$DB_{\text{knapp faktor}} = \frac{\text{DB per enhet}}{\text{Knapp faktor}}$$

Knapp faktor kan være timer materialer o.l.

Kapasitetsutnyttelse

Valg av produktkombinasjon er avhengig av om virksomheten har ledig kapasitet eller ei. Ved ledig kapasitet har ikke virksomheten et produktvalgsproblem, men bør satse på alle produkter som gir positivt dekningsbidrag.

Ut fra maksimal kapasitet kan virksomheten regne seg fram til hvor mye av kapasiteten som er brukt, og hvor stor andel av kapasiteten som er ledig. Den kapasiteten som er brukt eller utnyttet, kalles ofte **kapasitetsutnyttelse** eller **beskjeftigelsesgrad**.

En bedrift kan regne ut kapasitetsutnyttelsen ved å ta brukt kapasitet delt på tilgjengelig kapasitet x 100 %.

$$\text{Kapasitetsutnyttelse} = \frac{\text{Brukt kapasitet} \cdot 100}{\text{Tilgjengelig kapasitet}} \%$$

Formler

Formel 5.15	Dekningsbidrag per knapp faktor	$DB_{\text{knapp faktor}} = \frac{\text{DB per enhet}}{\text{Knapp faktor}}$
Formel 5.16	Kapasitetsutnyttelse (beskjeftigelsesgrad)	$\text{Kapasitetsutnyttelse} = \frac{\text{Brukt kapasitet} \cdot 100}{\text{Tilgjengelig kapasitet}} \%$